

Elna, ciutat mil·lenària

Autor: Terenci Vera Grau

Data de publicació: 29-06-2010

La història i la seva coneixença, enforteixen els principis i valors en un món quotidianament ennegrit per la barbàrie i la intolerància.

En nom del Batlle d'Elna Nicolas Garcia vos desitgi la benvinguda a totes i a tots aquí en la nostra mil·lenària ciutat d'Elna. Una ciutat conscient del seu passat, que no vol amagar la seva llarga història.

Ara, els nostres peus premen la terra i la pols que cobreix la vida d'ahir: sota nostre i ben al fons, la ciutat ibera; per sobre, el castrum romà, la ciutat episcopal visigoda, la urbanització dels primers comtes catalans, pedres que són testimoni de la naixença d'un poble: Elna, ciutat medieval, ciutat saquejada i desmantellada per la voluntat del silenci. Elna, encara, per sobre les ruïnes.

Escoltem ben bé què nos diu Elna; és una remor sorda i constant, com deia el poeta, que s'imposa en la nit: «Elna ha estat, és i serà...». Enmig d'aquestes pedres la ciutat nos conta una història ben allunyada del nostre present en aparença tranquil: "no sentiu de la terra pujar el clam de la Vila màrtir del 1285?"

Aquell any les muralles d'Elna s'oposaven al pas del rei de França Felip l'Ardit. El francès, al capdavant d'un exèrcit molt nombrós, un exèrcit en croada, anava a afrontar el rei Pere el Gran, rival vencedor de França a Sicília i Itàlia. Elna, ciutat capdavantera de Pau i Treva, afirmava la seua fidelitat a Catalunya.

La seva recompensa fou brutal: les tropes franceses destrossaren la ciutat, assassinaren i violaren sense miraments. Salvatgeria i escarment. Aquestes parets inacabades criden a la faç del món la desgràcia i denuncien el crim. Més enllà, a la portalada de la catedral, les pedres foses per la cremada i l'odi ploren. D'aquesta història, la Crònica de Bernat Desclot nos en deixa constància.

Apartem-nos uns instants de la fressa, del crit secular. Era l'any 1985. Llavors, alguns il·liberencs varen fer una commemoració dels fets, entre ells en Jordi Vera –que va fer instal·lar aquesta placa per l'ajuntament– i els malaguanyats Gilbert Grau i Joan Gensana. Alguns altres són presents aquí avui. Quin sentit tenia per a ells aquesta recordança?

Es tractava d'un acte de reivindicació, d'afirmació: la història havia estat ocultada; la memòria, anorreada. La República francesa no ensenyava a les seves escoles a estimar la Terra. Feia, i fa encara, ciutadans sense arrels. I també sense ales per poder volar, sense somnis ni fe en allò que és sagrat, en allò que transmet la humanitat de generació en generació: valors i sentiments. La Paraula. En contra l'Escola imposava i imposa encara (potser ara més inconscientment) uns lemes en aparença molt generosos, molt positius i universals. Però són eslògans buidats de substància, pervertits pels qui pretenen defensar-los: Llibertat, Igualtat, Fraternitat. Qui podria oposar-se a idees tan nobles? Però servir-les és imposar-les per la força i destruir fanàticament allò que és íntimament lligat a un individu o a un poble?, el seu propi ser?

El 1985 es feia aquí un acte de resistència i d'afirmació. Ara quin sentit té per a Elna i el seu ajuntament venir aquí a commemorar uns fets d'un passat remot? No es tracta de mitificar un passat o d'expressar afanys de revenja, ni d'atiar odis inútils. Es tracta de quelcom de molt més important: ser. Ser sense complexos, divulgar la nostra història. Una història que alimenta uns valors que volem compartir amb tots els fills d'Elna, de tots orígens.

Celebrem la pau, la concòrdia, el diàleg. Afirmem el nostre compromís de ser solidaris i generosos, de defensar allò que és comú en el respecte d'altri i de la diversitat, que és la nostra riquesa.

Per aquesta raó defensem en el nostre municipi l'ensenyament del català en les classes bilingües i intentem promoure'n l'ús social.

Avui sem conscients de la foscor imposada i caminem cap a la llum. Conèixer la història, compartir la llengua com a element integrador, transmetre-la a les generacions futures són objectius fonamentals que ens han de guiar.

La història i la seva coneixença donen més ser a les persones, enforteixen els principis i valors en un món quotidianament ennegrir per la barbàrie i la intolerància. Pensem en les víctimes actuals i actuem perquè la desgràcia s'esvaeixi. Junts afirmem aquí, doncs, la nostra universalitat i singularitat i encarem el nostre futur col·lectiu des d'una perspectiva plena. Afirmem el nostre compromís amb la pau.

Terenci Vera Grau

Elna, maig de 2010